

Käytä lääkkeitä oikein

Kuva: Reijo Junni

Tuotantoeläimet ovat eläimiä, joita pidetään, kasvatetaan, hoidetaan, teurastetaan tai kerätään elintarvikkeiden tuottamiseksi. Yleisimpiä tuotantoeläimiä ovat nauta, sika, siipikarja, lammas, vuohi ja hevonen.

Lääkityksen tulee olla eläinlääketieteellisesti perusteltua ja sen on edistettävä eläimen terveyttä ja hyvinvointia. Eläimiä ei saa lääkittää niiden tuotannon tai suorituskyvyn parantamiseksi. Lääkitys ei saa myöskään aiheuttaa haittaa eläimelle, ihmisille tai ympäristölle. Lääkkeiden on oltava hyväksytty Suomessa käytettäväksi tuotantoeläimelle. Käytännössä lähes kaikki tuotantoeläinten lääkkeet ovat reseptivalmisteita.

MITÄ LÄÄKKEITÄ VOIT KÄYTTÄÄ TUOTANTOELÄIMILLE?

Eläinlääkäri päättää eläimen lääkehoidosta yhteisymmärryksessä eläimen omistajan kanssa. Ensisijaisesti eläinlääkäri valitsee kyseiselle eläinlajille kyseiseen käyttöaiheeseen hyväksytyyn lääkevalmisteeseen. Jos sopivaa valmistetta ei ole saatavilla, eläinlääkäri voi omalla vastuullaan käyttää muita tuotantoeläimille hyväksytyjä valmisteita (ns. kaskadi-säännös). Eläinlääkäriin antamia ohjeita annoksesta ja kuurin pituudesta tulee noudattaa. Omistaja ei saa itse hankkia eläinlääkkeitä ulkomailta tai käyttää omin päin eläimilleen ihmisten tai seuraeläinten lääkkeitä.

NOUDATA AINA ELÄINLÄÄKÄRIN ANTAMAA VAROAIKAA

Tuotantoeläinten lääkkeillä on aina varoaika. Lyhimmillään se on nolla. Jos lääkitys aiheuttaa kulluttajalle haitallisia jäämiä, varoaika on pidempi. Eläinlääkärin on määrättävä pidempi varoaika silloin, kun lääkevalmisteen antamisesta aiheutuu jäämiä tavanomaista pidemmäksi ajaksi. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi selvästi ohjeannosta suuremmat annokset tai pidemmät kuurit tai jos käytetään toiselle tuotantoeläinlajille hyväksyttyä valmistetta. Eläinlääkärin määräämää varoaikaa on aina noudatettava. Piittaamattomuus varoajoista voi johtaa lääkejäämiin elintarvikkeessa, mikä vaarantaa elintarviketurvallisuuden.

Lainsäädäntö edellyttää, että eläimen omistaja tai haltija pitää kirjaa kaikista tuotantoeläimelle annetuista lääkkeistä ja vastaa kirjanpidon säilyttämisestä. Tuotantoeläimen tulee olla tunnistettavissa lääkityksen ja varoajan aikana.

SÄILYTÄ LÄÄKKEET OIKEIN

Lääkkeitä tulee aina säilyttää erillään muista tuotteista ja välineistä ja poissa lasten ulottuvilta. Suositeltavaa on, että lääkkeille ja lääkitsemisessä käytettäville tarvikkeille on oma erillinen kaappi. Viileässä säilytettävät lääkkeet tulee säilyttää jääkaapissa erillään elintarvikkeista ja jääkaapin riittävä lämpötila tulee mitata säännöllisesti. Lääkkeen säilytysohjeet löytyvät pakkauksesta ja pakkausselosteesta. Oikea säilyttäminen varmistaa lääkkeen tehon viimeiseen käyttöajankohtaan asti. Avatun pakkauksen kesto-aika voi olla lyhyt. Merkitse aina lääkepulloihin avaamispäivämäärä. Älä jätä neulaa avattuun pulloon.

Pidä lääkekaappi siistinä ja hyvässä järjestyksessä. Säilytä lääkekaapissa lääkkeiden lisäksi vain puhtaita neuloja ja ruiskuja. Käytetyt neulat tulee kerätä omaan kestäväan ja suljettavaan astiaan tai pulloon. Muista puhdistaa myös automaattiruisku käytön jälkeen. Tarkista lääkekaappisi säännöllisesti ja poista sieltä vanhentuneet lääkkeet, jotta niitä ei vahingossa anneta eläimille. Vanhentuneet lääkkeet ovat vaarallista jätettä. Kysy lisää hävityksestä oman paikkakuntasi eläinlääkäriltä, apteekista tai kunnan jätehuollosta vastaavalta viranomaiselta.

Lääkekaappi tulee pitää siistinä ja hyvässä järjestyksessä. Tarkista sen sisältö säännöllisesti ja poista sieltä vanhentuneet lääkkeet. Viileässä säilytettävät lääkkeet tulee säilyttää jääkaapissa. Muista seurata jääkaapin lämpötilaa. [Kuva: Reijo Jokivuori, Helsingin yliopisto]

Lainsäädäntö

Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä (17/14)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta (21/14)